

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Égész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 2-dik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az oláh mozgalomhoz.

Az oláh írástudók — carturari — által évek óta szított s napjainkban tetőpontra jutott népmozgalmakban, melyek hazarészekben mindenütt észlelhetők, azt a szembeszökő jelenséget tapasztalhatjuk, hogy a mozgalom fő tényezői csaknem mindenütt az oláh papok és oláh tanítók.

Az oláh értelmiség többi része csak kevesebb részben látható a mozgalmak élén. Brassóból és Hétfaluból vett tudósításaink szerint is úgy áll a dolog, hogy pl. Brassóban a kir. államügyész egyebek között 4 gymn. görög keleti oláh tanárnál tartott házkutatást. Igaz, hogy nem talált semmi lefoglalni valót, ezt a dicsőséget Cupp Demeter ügyvéd elvette előlük; de mégis feltűnő, hogy az ifjuság tanításával, nevelésével foglalkozó komoly férfiak kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy náluk tartanak házkutatást.

Hétfaluban, a hol mint tudjuk magyarok és oláhok vegyesen laktak, — mint minket onnan értesítenek, — az oláh papok viszik a főszerepet.

Ezen községekben a híres véres karácson (1848) után mindez ideig látszólagos békében éltek a magyarok és oláhok. Az 1848-ban legyilkolt csángók emlékére Csernátfalú piacán az Emke brassói fiókja által állított csángóemlék ez ideig bántatlanul áll még. Azonban a múlt héten Hétfaluban is olyan jelenségek mutatkoztak, melyek a kedélyek izgatására igen alkalmasak voltak. Május 23-án magyar szövegű leveleket szórtak a főszolgabíró udvarára Hosszfaluban, a csendőrök, a község udvarára és több helyekre, melyekben azzal fenyegetődtek, hogy Oláhországból több ezer fegyveres fog áttörni és a bsángókat mind lefogják ölni. Azonban a csángó új nemzedék nem ijedt meg az árnyékától, a négy falu úgy mind Bács falu, Türkös, Csernátfalú, Hosszfalú fegyverfogható népe május 23—24-re virradólag talpon állott és megmutatta, hogy nem engedi magát egyenként legyilkoltatni mint 1848-ban történt. Ha azon levelek elszórásával megakarták próbálni, hogy felkelés esetében számíthatnak-e a csángók részéről ellenállásra: úgy láthatták, hogy a csángó magyarság rendületlen hiva a magyar hazának, a magyar nemzetnek és szabadságnak. A csángóság nagyon bosszus volt az ottani oláh (gör. kel.) papokra, a kiket azzal vádolt, hogy ők tartják fenn az összeköttetést a Liga és a hétfalusi oláhok között.

És éppen ekkor kellett megtörténni annak, hogy a négy falusi oláh papok házzsentelni vándoroljanak a Zenoga havasra, a hol a csendőrök eicsípték őket és Hosszfaluba kísérték a négy papot, mert állítólag nem házat szenteltek, hanem az oláhországi ligistákkal volt légyottjuk.

Tehát a szeretet vallásának terjesztői, hirdetői állanak itt is, másutt is a mozgalom élén, nem tudva, hogy mit cselekszenek!

Ha a memorandum pör kezdetétől annak bevégződéséig konstátálva van az, hogy a népzagatás vezető, értelmi szerzői országsszerte épen azok, a kiknek a békét, egyetértést kellene hirdetni; ha lelkeszek, tanítók, középiskolai tanulókat látunk mindenfelé szerepeln: önként az a gondolat keletkezik agyunkban, hogy ennek okát első sorban a képzőintézetekben, papnöveldék, tanítóképződék és középsiskolákban kell keresni. A kormány-nak tehát hazafias kötelessége ezen intézetek beléletét a legalaposabban tanulmányoztatni.

Ha rossz a forrás, rossz annak vize is. Ha hazafiatlan szellem uralkodik azokban az intézetekben: hazafiatlan eszmékkel, ábrándok kergetésével vannak telítve az azon intézetekből kikérülő ifjú papok, tanítók, értecségit tett ifjak is.

Nem lehet egészséges állapot az

olyanintézetekben, melyeket úgy tekintenek a fentartók, mint védvárakat a magyar, hazafiság, magyar nyelv, magyar szellem ellen. Ma azonban úgy áll a dolog, hogy ilyen védváraknak tartják az oláh iskolákat. Azokban hordozza az ifjuság az oláhországi vörös, kék, sárga, színekből készített rózsákat, szalagokat.

E jelvény egyuttal tagadása a magyar állameszmének. Ott a hol e színekből alkotott rózsákat, szalagokat nem hordják, egyik hordja a kék, a másik a vörös, a harmadik a sárga színű szalagot, csak azért is.

Ezt elnézik az iskolai hatóságok, talán azt is mondhatnám, hogy jó neven veszik, reménykedve, hogy ezen ifjakból fognak majd idővel kitelni az ugynevezett zöld oláhok — rumin verde.

— E jelvények czégérei a belső érzelmenek. Nem csodálkozhatunk aztán azon, hogy az ilyen ifjakból mint papok és tanítók népzagatók válnak. Csekély véleményem szerint a gör. kel. és gör. kath. papnöveldékre, tanítóképződékre kellene igen nagy súlyt fektetni. A papok és tanítók, a nép vezetői, különösen az oláhoknál, ők tehetnek a néppel a mit akarnak.

A nevezett intézetekre való szigorú felügyelet mellett ideje lenne már annak is, hogy a papok és tanítók évi államsegélyben, illetőleg fizetésben részesüljenek.

A polgári házasság ellen való állásfoglalás náluk csak ürügy.

Nézetem szerint a mostani mozgalom egyik indító oka az oláh papoknál kenyér kérdés. Jól tudják ők, hogy Oláhországban 29 év óta be van hozva a kötelező polgári házasság s hogy az ott nem olyan veszedelmes portéka, mint szájjal hirdetik. Náluk kenyér kérdés. Ilyen volt Oláhországban is, de miután a kormány gondoskodott a kenyérről, belenyugodtak és a kérdés felett napirendre tértek.

Politikai hir.

A czár ukáza. A czár ukázott adott ki, mely korlátozza a minisztereknek tisztviselői kinevezési jegát s mint Miklós czár korában, csakis a császári kabinet-irodára ruházza azt a hatalmat, hogy tisztviselőt kinevezzon, vagy elbocsásson. Az ukáz május 18-án kelt s egész csöndben készült. Azt mondják, azért határozta magát a czár e rendszabály alkalmazására, mert az utóbbi időben több állami tisztviselőt fogtak el, mert forradalmi mozgalmakban vettek részt. Az utóbbi időben elfogottak között van több tisztviselője a pénzügyminiszteriumnak, a főszámszéknek stb. Minthogy a miniszterek természetesen nincsenek megelégedve a hatáskörüket korlátozó rendszabállyal, hihető az az elterjedt hir, — hogy valamennyien beadták lemondásukat. — Ez azonban Oroszországban képtelen dolog s csak egyszer történt eddig, III. Sándor czár trónralépésekor, de akkor fontos politikai okok miatt. Az újítást, mint mondják, maga a czár kívánta s folytatását mutatja annak az 1892-ki törvénynek, mely az állami tisztviselők megjutalmazását a kabinetirodára bizza. Az új ukáz azonban jelentékenyen megváltoztatta a minisztereknek alárendeltjeikhez való viszonyát, a mennyiben megrojtja befolyásukat. Az állásoknak protekció útján való elnyerése igen meg van nehezítve, mint-hogy ezental minden tisztviselőt maga a czár fog kinevezni, a kinevezési okmányt a czár írja alá, a kibinetiroda igazgatója ellenjegyzí, úgy közli mindjárt a hivatalos lap.

A helyzet.

Budapest, május 29.

Az „M—g.” írja:

Wekerle miniszterársaival együtt Bécsben van, vitte magával a „garanciákat”, a mit szükség esetén nyomban be fog nyújtani.

Holnap vagy holnapután fog a bizonytalan helyzetre világosság derülni.

Azok a hírek, a melyek előzetesen kiszivárognak, nem mondhatók teljesen autentikusoknak, inkább csak arra céloznak, hogy egy vagy más irányban a dolgok fejlődését befolyásolják.

Ma például politikai körökben az volt általános elterjedve, hogy a korona semmiféle engedékenységre nem hajlandó és el van határozva a kormány lemondását elfogadni.

Szombaton még némi engedékenységet tanúsított a Felsőház a kormánnyal szemben, de időközben a királyi hercegek oly határozott állást foglaltak el a polgári házassággal szemben, hogy a Felsőház ennek következtében elhatározta, hogy semleges állásából semmi körülmények között sem lép ki s így a kormánynak a maga részéről semmiféle tényleges segítséget nem fog nyújtani a főrendiházi ellenzék megtörésére.

Mi azonban ezt a hirt — legalább ebben a formában — nem tartjuk teljesen elfogadhatónak. Tény az, hogy Bécsben sikerült Wekerlenek a pártkérdést egy felárlítani, hogy vagy a nemzeti párt kell nemzeti törekvésekkel, szabad választással és a függetlenségi és 48-as párt megerősödésével, vagy kell Wekerle és a szabadelvű párt, nemzeti törekvések nélkül, de a polgári házasság „kötelező” formájával.

Igy egy hatalmas presse kolléál van helyezve az udvar, mely igen nehezen tudja magát jobbra vagy balra elhatározni.

Ö felsége mint alkotmányos király természetesen hozzájárulna a polgári házasság „kötelező” formájához is, ha azt az országgyűlés mindkét háza elfogadja, de hogy ő erősítse az országgyűlés egyik házát, hogy ő legyen nemcsak király, de kvázi kortes is a javaslat mellett, arra ő felsége nem tudja magát elhatározni.

De nagy baj az, hogy ez esetben Wekerle a nemzeti törekvésekkel fenyegetik meg a koronát, így tehát Wekerleék bukása esetén nemzeti irányban kellene az udvarnak engedményeket tenni, a mi a mai bécsi felfogás szerint, igen nehéz dolog.

Ez a kettős nehézség bonyolítja össze a helyzetet és ezért folyamodtak Bécsben a közvetítéshez és csakugyan mindinkább azok a hírek nyerne megerősítést, a melyek a helyzet békés kiegyenlítéséről szólnak.

Hogy sikerül-e ez a békés kiegyenlítés és miben fog állani, az teljesen bizonytalan.

A mai bécsi lapok már azt tárgyalják, hogy az egyházi házasságnak nyomban kellene követni a polgári házasság megkötését. Ennek kellene tehát egy módózatát a javaslatba felvenni, hogy ezáltal a főrendiházi ellenzék susceptibilitása megszűnjék.

Ezen és más jelenségekből ítélve, mi azt hisszük, hogy a kormány a hosszas miniszter-tanácskozások alatt — tényleg ezekkel a módózatokkal foglalkozott, mert ha ő nem is hiszi azt, hogy a főrendiház ezekkel a lényegtelenebb módózatokkal elfogadja a javaslatokat, azt mégis reméli, hogy ekként a korona hajlandóságát jobban megnyerheti a korona részére. A kiegyenlítést ugyanis a korona kívánta, meg is jelelték Bécsben, hogy mily irányban kellene a kiegyenlítést megkísérlni. Ha most a kormány előállt azzal, hogy ime ő hozzájárul a kiegyenlítéshez. ő keresi a kompromisszumot, de ez a főrendiház makacosságán hajótörést szenved, akkor a kormány meg van győződve, hogy a felség kilép rezervált állásából és a kormány minden garanciájához hozzá fog járulni.

De mindenesetre nagy kérdés az, hogy milyen lesz ez a kompromisszum? A tegnapi minisztertanácsban heves viták merültek fel a kiszivárgó hírek szerint e körül a tárgy körül. Szilágyi teljesen intransigens álláspontot foglalt el és minden kompromisszumot ki akart zárni. Hozzája csatlakozott Csáky és Hieronymi. Ellenben Lukács miniszter kijelentette, hogy ez nem képezhet kabinetkérdést, mert a dolog lényegét nem érinté, és legfeljebb csak egyes miniszterek resszortkérdését képezi, a kik maguk ragaszkodhatnak hozzá a nélkül, hogy az egész kabinetnek ebben az irányban állást kellene foglalni. Ehhez a nézet-hez állottak Fejérváry, Bethlen Josipovich maga Wekerle is. Így győzött, a kompro-

misszum mellett levő miniszterek valamennyien Bécsbe és így maradtak a disszidensek, Szilágyi, Csáky és Hieronymi itthon, a kik a kompromisszum esetleges fogadására esetén a kabinetből ki is lépnek.

Ezzel a dolog azonban még távolról sincs megoldva. Mert ha a kompromisszum csakugyan lényegtelen, az a főrendiház szavazását alig fogja befolyásolni, a dolog lényegét érintő kompromisszumba pedig a kormány a dolgok mai állásában már bele nem mehet.

A kormány tehát el kell, hogy készülve legyen a garanciák követelésére is. És el is van készülve. Wekerle nemcsak kompromisszumokkal, de garanciák követelésével is ment fel Bécsbe. Követelni fogja a 3 főrendiházi tag kinevezését, követelni fogja a korona bizalmának kifejezését a kormány iránt és azt, hogy a kormány ezen bizalomnyilvánítást és a koronának az egyházpolitikai javaslatokkal szemben elfoglalt változatlan álláspontját publikálhassa. Végül követelni fogja a pair schub-bal való megfenyegetésre a felhatalmazást.

Ha a jelek nem csalnak, ezek lesznek a kormánynak propagicziói.

Hogy mi lesz az eredmény, azt természetesen ma még senki sem tudja, — de legkevesebb tudja maga a kormány. Politikai körökben, a hol nem egyszerű szóbeszédre, de a tények ismeretére vélik alapítani a beavatottak véleményüket, az az általános elterjedt hit: hogy a Wekerle-kormány Bécsben végleg el van ejtve, ha a kormány erősen ragaszkodik a garanciák szélsőbb módózataihoz, minő pl. a pair-schub is, akkor a kormánybukás már most bekövetkezik, ha azonban a kormány enyhébb garanciákkal megelégszik és a kompromisszumok terére lép, akkor a kormányválság egy időre elmarad, és ez csak egy későbbi alkalmas időben fog keresztlyvitetni.

Ugy a mostani, mint az esetleg későbbi kormányválságot lehetőleg a szabad- elvűpárt együttmaradásával akarják Bécsben megoldani, de ha ez nem sikerül, ugy a nemzeti-párt bevonásával és esetleg a képviselőház feloszlásával is készek a politikai helyzetet véglegesen tisztázni és rendezni.

Hogy a helyzetet a legkompetensebb helyen sem tartják megnyugtatónak, az még kitűnik abból is, báró Bánffy Dezsőnek és Szilágyi Józsefnek, mint a két ház elnökének csütörtökre Bécsbe való felhívását várják és nem tartják kizártnak, hogy az ellenzék vezérffiai részéről is kapnak egy-ketten meghívást az udvarhoz, hogy a politikai helyzetről ott tájékozás nyujtsanak.

A N.-F.-Presse budapesti levelezője azt sürgönyzi lapjának, hogy a polgári házasságról szóló javaslat másodsorzi tárgyalását nem lehet többé halasztani, mivel Magyarországnak észlelhető nagy nyugtalan-ságot a monarkia érdekében el kell osztlatni. Nem csak az egyházpolitikai kérdés, hanem a nemzetiségi mozgalom, de főleg a közigazgatás érdeke sürgeti a megoldást is először. Ennek keresztlyvitelét pedig elősegíti az a körülmény, hogy a magyar miniszterium tagjai összes határozataikban és jövőre való tervükre nézve szolidárisak. Az említett lap levelezője egy esetleges kompromisszumról ír. E szerint a főrendiházban folyó részletes vita során valószínűleg néhány oly kevésbé jelentékeny módóztatás lesz elfogadva, melyek által a törvény három alapelve, u. m. a házasságkötés kötelező formája, az állami judikatura és a házasságig egysege nem lesz érintve, de mégis alkalmasok lesznek arra, hogy bizonyos susceptibilitásokat megkíméljenek.

Az említett lap azt állítja, hogy a polgári eskető hatóság közegének figyelemzettetni kell majd a házassuló feleket az egyházi házasságra is. Erre nézve mérvadó a Németországban divó példa, hol a polgári tisztviselő megállapodásra jut a lel-késszel akként, hogy a polgári házasságkötést rögtön követi az egyházi szertartás, míg Franciaországban a maire és lelkész általi kopuláció közt egy nap vagy még hosszabb idő is elmulhat. Ilyen vagy hasonló, az ügy lényegét nem érintő változások nincsenek kizárva.

„Mindent meg kell tenni — mondá a N. Fr. Pr., hogy az egyházpolitikai reformot és vele azt meg lehessen tartani, a mi sorsával feloldhatatlanul egybe van kötve,

a szabadelvű pártot, a kabinetet és a kedélyek nyugalmának visszaállítását. A jelenlagi helyzetet nem lehet fenntartani, mert az egyszerűen tarthatlan“.

*

A magyar miniszterek bécsi időzéséről egy félhivatalos, a következőket jelenti:

Bécs, máj. 29. Bethlen gróf és Lukács miniszterek a ma reggeli vonattal ide érkeztek és déli 12 órakor Wekerle, Fejérváry báró és Tisza gróf miniszterekkel magyar diszben a renuncziációra a Hofburg-ba mentek.

Wekerle miniszterelnök meghívást kapott az udvari ebédre, a többi miniszterek Tisza Lajos grófnál ebédelnek.

Bethlen gróf miniszter délután meglátogatja a rotundában a kiállítás.

Kormányválság-hírek.

Az egész magyar és lehet mondani az osztrák sajtó is a magyar kormány válságos helyzetével s a bizonytalan politikai helyzettel foglalkozik. A különböző egymásnak gyakran ellentmondó kombinációk és vélemények egész tömege árasztja el az újságlapokat, a melyekből nagyon bajos kihámozni az igazságot. Mindene hírek közül legjellemzőbb az, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök visszatérve Bécsből öt órán át tartó minisztertanács volt a miniszterelnöki palotában s hogy hétfőn délnem újra minisztertanács tartatott, a miből kitűnik, hogy a helyzet nem lehet oly biztató a kabinetre, mint a hogy azt a liberális lapok hirdetik.

A minisztertanács után Wekerle, Tisza Lajos gróf, Lukács Béla és Bethlen András gróf miniszterek Bécsbe utaztak Mária Karolina Immakulata kir. hercegnő ünnepélyes renuncziációjára; Csáky, Szilágyi és Hieronymi miniszterek pedig itthon maradtak, mert hát a félhivatalos B. C. kijelentése szerint nagyon el vannak foglalva. Jellemző a helyzetre továbbá az is, a mit néhány lap ír, hogy a király csak oly feltétel alatt lenne hajlandó megadni a kormánytól kért garanciákat, ha a polgári házasságról szóló javaslatban bizonyos változásokot tennének, így a királyi házban való házasságkötésekre nézve, a felekezet-nélküliségre vnatkozólag stb.

Egyébként adjuk a lapok véleményeiből a következőket:

A „Pester Lloyd“ ma reggel megjelent számának élén fontos nyilatkozatot tesz a helyzetről, mely összes lapársaink nyilatkozatai közül leginkább lekötöheti figyelmüket. Mondja pedig a következőket: „A kormány megállapodott abban, hogy nem mond le azokról az alkotmányos garanciákról melyeket már a miniszterelnök első bécsi útja alkalmával felállított s mely pairschub bejelentésére vonatkozik s újból felfogja kérni az uralkodót, hogy adja ehhez beleegyezését“. Nagyon felesleges volna — folytatja — kutatni azokat a kényszerítő okokat, a melyek a kormányt e megállapodásra készítették.

Egy másik a kormányhoz közel álló lap, a „M. U.“ a következőket írja:

A király ő felségének határozott akarat, hogy a Wekerle-kabinet továbbra is megmaradjon. De számos-ezzal még nem közölhető okokból — igen szeretné, ha a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatban kimondva lenne az, hogy a katonák házasságánál megköveteltessék az az egyházi megoldás is és hogy ha a jegyesek a házasság megkötése előtt az egyházi áldást kikötötték, ennek mellőzése bontó akadályul ismertessék el. — Ez lenne a királynak óhajja a polgári házasságról szóló törvényjavaslatához s ez óhaját a király már Wekerlével közölte is azon megbízással, hogy azt a minisztertanácsban terjessze elő.

Az „Egyetértés“, mely szintén a kormány egyházpolitikáját támogatja, a következő nyilatkozatokat teszi: Ha a király bármilyen okból megtagadná az elje terjesztendő garanciális javaslatoktól a hozzájárulását: a Wekerle-kabinet azonnal beadja lemondását s a mai minisztertanácskozás-ból Wekerle miniszterelnök magával is vitte az együttes lemondó nyilatkozatot.

A „Pesti Hirlap“ szerint:

„A király, bár igen szívélyesen fogadta Wekerle miniszterelnököt s ujjal kifejezte iránta érzett bizalmát, mégis igen tartózkodó volt véleményével a szóbelileg előterjesztett garanciákra nézve. Semmi ígéretert nem tett eddigelő, de ujjal biztosítja a miniszterelnököt, hogy óhajja a javaslat gyors keresztlyvitelét, annál is inkább, hogy a béke a felekezetek között minél előbb helyre álljon. Ő felsége ez irányban tudatta óhajátokál s nála levő ellenzéki főrendiházi tagokkal is.

A „Budapesti Hirlap“ a következő bécsi táviratokat közli mai számában:

A király Wekerle előterjesztésének meghallgatása után kijelentette, hogy haj-

landó a korona takintélyét latba vetni a végből, hogy a főrendiház a polgári házassági javaslatot elfogadjá, ezt azonban csak oly feltétel mellett kész megtenni, ha a magyar kormány a törvényjavaslathoz két módosítást, illetőleg két új szakaszt vesz föl. Ezek a szakaszok a következők voltak:

1. Ha a jegyesek valamelyike az esküvő előtt kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy az esketés egyházián is végbe fog menni, akkor ennek az ígéretnek be nem tartása a házasságra nézve bontó hatása van.

2. A katonatisztek kötelezettek, hogy az egyházi esketésnek is alávéssék magukat.

Az utóbbi szakasz az úgynevezett császársz-paragrafus, melyet azért neveznek így mert a német császár a kötelező polgári házasság behozatalakor megkövetelte a szakasz felvételét.

E két szakasznak rövid története az, hogy Agliardi pápai nuncius néhány nap előtt a királynál volt hosszabb kihallgatáson; ez alkalommal kiváltképpen a magyar polgári házassági javaslat került szóba és a pápai nuncius kijelentette a király előtt, hogy ha már a javaslatnak minden áron törvényt kell válnia, úgy a Vatikán csak is az alatt a feltétel alatt nyugodhatnék ebbe bele, ha a fentebb említett két pont is felvétetik a javaslatba.

Wekerle megígérte a királynak, hogy ő felsége óhajtatását minisztertársai elé fogja terjeszteni; ezt meg is tette, de úgy látszik, hogy előterjesztése nem tett valamennyi miniszterre benyomást; legalább azt a körülményt, hogy Szilágyi Dezső ma nem utazott föl Bécsbe, a hol pedig a renunziáció hivatalos állásánál fogva jelen kellett volna lennie, úgy magyarázzák, hogy ő a fent jelzett két pontnak elfogadásáról, mely az egész polgári házasságot illúzióruhá tenné, tudni sem akar. Sőt úgy tudom, hogy több szabadelvű párti képviselő is, a kikkel Wekerle a király kívánságát közölte, kijelentette, hogy föltétlenül ragaszkodik az eredeti javaslathoz és nem megy bele semmiféle változtatásba.

A bécsi lapok közül a „Wiener Tagblatt” így ír:

Azokat az eredményeket, a melyeket Wekerle miniszterelnök szombati audienciáján a királynál elért, az itteni liberális körökben a legnagyobb örömmel fogadták. A klerikális táborban ellenben nagy ijesztést keltettek, minthogy itt már minden eshetőségre is végleges diadalra számítottak. Már kiszámították, hogy az új választások után az új párt milyen többséggel fog bevonulni a parlamentbe.

Biztak benne, hogy a nemzetségek a klerikálisok és a nemzeti párt csatlakozni fognak az új kormánypárthoz és számításba vették azt is, hogy esetleg az erdélyi szászok ismét irányt fognak változtatni. Így azután kiszámították, hogy az új kormánypártnak legalább háromszáz híve lesz, a főrendiházban pedig különben is biztos lett volna a többség.

E m k e.

II.

Elhelyezés a vidéki pénzintézetekben.

A vidéki pénzintézeteket az idén is hosszabb lejáratu, kölcsönszerű betétekkel támogattuk a szokásos Jótállási Nyilatkozat megadása mellett. Ezek alapján vannak év idő szerint a következő segélyes elhelyezéseink: a Balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaságban 20.000 frt; a Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaságban 10,173 frt 15 kr; a Kis-

Küküllőmegyei kölcsönösen segélyező takarékpénztári-szövetkezetben 10,000 frt; a Dévai előlegezési szövetkezetben 7,631 frt 56 kr és a takarékpénztár-részvénytársaságban 6,600 frt 93 kr; a szászvárosi takarékpénztár részvénytársaságban 2261 frt 87 kr; a hátszegi hunyadmegyei első takarékpénztárban 1048 frt 85 kr. Betétet szavaztunk meg, 20.000 frtot, a zalatnai takarékpénztárnak és a m. kir. pénzügyminiszter urhoz pedig folyamodtunk, hogy az Erdélyreszi Jelzálog-Hitelbank útján visszle-számítolással nyújtson 50.00 frt kamat nélküli kölcsönt a Torda-Aranyosmegyei takarékpénztárnak Topánfalván egy fiók létesítése végett. Mely intézet az igazgatóság és felügyelőbizottság részéről jótállási nyilatkozatot nem adott, vagy még kezdő voltánál fogva a tűzpróba kiállását nem igazolta, segélyben nem részesült.

*

Vagyoni állapot.

Az E. M. K. E. vagyona összesített kimutatásban folyó év április 1-ől a következő:

1. Pénzvagyon, bank-elhelyezésében, tőzsdei és magánérték-papirokban	515,412 frt 95 kr.
2. Fekvő földbirtok Al-gyógyon (több év előtti becslés szerint)	221,557 frt 45 kr.
3. Egyesületi bérház Kolozsvárt	141,182 frt 20 kr.
4. Tőkebefektetések egyesületi intézmények épületeiben	29,021 frt 90 kr.
5. Kötelezvényileg biztosított várandóságok	95,936 frt 91 kr.
6. Jogérvényes hagyaték	20,000 frt — kr.
7. Felszerelés	2,095 frt 59 kr.

Összesen 1,025,207 frt — kr.
vagyis: **Kétmillióötvenezer-negyszáz-tizen-négy korona.**

Befejezés.

Ime mélyen tisztelt Közgyűlés! tisztelt Tagtársak! életének és működésének 10-ik esztendejében az E. M. K. E. Igyekeztem a lehető legrövidebben és áttekinthetőbben úgy tüntetni föl, hogy akárki megalkothassa felőle ítéletét, és az Alapszabályok elől közzétartatott és a Működés arra következő tartalom mutatójának egybevetéséből akárki meggyőződhet arról, mikép az E. M. K. E. valóban az, amire váltakozott, t. i. cultur-egyesület, és semmi egyéb, mint egy ily egyesület. Ez íránt való föladatának pedig igyekszik működése területén a magyar elem magatartása, viselkedése tekintetében kizárólag kulturális, népnevelési intézmények alkotásával létrehozásával és istapolásával derekasan, legjobb ereje szerint megfelelni. Önkéntes és hasznos működését az Isteni kegyelem kedvezéséből — miért legyen imádat és hálaadás — éppen ezért áldás és siker is kíséri. Siker kíséri, midőn az ország 4—5000 különböző egyesülete és közelebről 30 cultur, tehát testvér-egyesülete között és újabb-kori államiságunk ezer terhei közepette is lehetséges volt, mint alapvetésében immár befejezett intézményt, mint a magyar géniusz egész nagyszabású alkotását nemcsak létrehozni, hanem minden titkos, vagy idegen támogatás nélkül, kizárólag a magyarság és annak is töredéke áldozat-filléreiből, az ország összes egyesületei közt bizvást az első helyre juttatni föl. Első helyre juttatni úgy, hogy mint örök időkre biztosított nemzeti intézmény az erdélyi részben a magyar közművelődés szolgálatában áldásosan fog hatni és működni még akkor is, midőn a változott idők viszonyainál

fogva kevésbé lesz szükség magyar jellegű hangsúlyozni, mert önként érhető körülmény leendő, hogy egy országban a műveltség csak egységes és csak nemzeti lehet, sőt egyedül ennek megvalósításától függ minden újabbkori államban a jövő.

Ez E. M. K. E. épen a millenium alkalmára magára magában megmutatja azt is, hogy mire vagyunk képesek az egyesületi élet terén is, a mi nem csak nálunk de egész Európában is a nemzetek életének újabb hajtásai közé tartozik. Egy szervezetben kiterjedt és eleven, tagjaiba odaadó és buzgó, vagyonában elég erős és tiszteletről méltó, ügykezelésében széles körű és a szigorú bírálatot is kiálló, működésében pedig öntudatos, sok irányú egyesület az, melynek haladásában évről-évre mindinkább kidomborodik a cél, miután az alapvetés és erőtűzés első fáradságos munkája sikerrel megkezdett. A folyó évvel a nemzetűgy javára jelentékenyen megkezdettük a második millió létrehozatalát is, a mellet, hogy 54,008 frt már a biztosított évi összeg, a mivel az E. M. K. E. céljaira már is örökidőkre rendelkezik. Az erő, működés és a tiszta kezelés ily látása és eredményei után a közönség bizalma iránta nem fog, hanem növekedik. Tagjaink száma a természetes változások dacára is nem apad, hanem szaporodik; újabb alapítványaink, melyek több tudomásunkra jutottak, 100,000 frttal mulják fölül már az első milliót; és körülbelül 100,000 frt bevétellel növeltük a vagyont a lefolyt évben is, úgy mint egyesületünk megalapítása óta rendszerint minden évben.

A ki jelentésünk öszinte és leplezetlen sorait figyelemre méltatja, meggyőződhet arról, hogy az E. M. K. E. mind létrejött körülményeinél, mind céljánál, esz-közéinél és egészen nyílt és nyilvános közművelődési jellegénél fogva semmiképpen sem hasonlítható akár a „Liga”-hoz, sem másféle törekvésekkel párhuzamos nem hozható. Sőt ellenkezőleg, azonkívül, hogy már magában sem agresszív és nem kihívó, hanem csak összetartó és védő jellegű: a nemzetiségi béke és közlekedés előmozdítása további nagy munkájára is külön szertvet alkotott a védőnépszerűsége alatt fardozó E. K. E.-ben; az Erdélyreszi Kárpát-Egyesületben, mely három évi fennállása óta már is 3000 tagjával és párhuzamos osztályaival kezd a maga programjával az anyagegyesület nyomdokába lépni.

A tények után tehát csak a tudatlanság vagy rosszakarát lehet még kétségben az E. M. K. E. és az erdélyreszi magyar társadalom törekvése felől, mely a midőn önhaszajában, a törvényszabta módon az emberszeretet és művelődés klasszikus eszközeivel magát fejlesztini, tökéletesíteni és erősíteni iparkodik, ugyanakkor keresi azon másnemű további módokat is, melyekkel ez országgrészben embert emberhez, polgárt polgárhoz közelíteni és így az egyenlőség és szabadság hazájában a testvériséget is megvalósítani lehet. Nem tüzzel-vasal, sem sippal-dobbal, mint ezt a léha és felületes ítélet, mely megkülönböztetni nem tud, a nemzetiségi izgatók után, — a kiknek szálka a szemében minden, a mi itt magyar — hangoztatni szokta, hanem munkával és áldozattal, az éber figyelem és testvéries érzelmek ezer fáradozásával, a mit csak azok tudnak megítélni, a kik az E. M. K. E. működését, az abban való tevékeny részvétel által közvetlenül is szemlélni és így méltányosan megismerni tanultak.

Az oláhok az iteletről.

Tegnapelőtt nyújtották be a memorandum-pör elítélője a kuriához intézett semmiségi panaszukat. A semmiségi panasz megokolása huszonegy teljes írott ívből áll,

— Igazán? — Oh, édesem miért jönnek akkor látogatók mikor lisztes vagyok. Lockhartné rémülve nézte magát végig a ruhája ujjait kezdte lehuzni s a nagy fehér kötenyt leoldta maga elől.

— Nem várakoztathatom őket a míg más ruhát veszek — mondá. Brián, borzasztó rendetlenül nézek ki.

— Ej boldogság — elég jól vagy így, a hogy vagy! — válaszolá Brián meglepve.

— Te mindig azt mondanád ha aham szék felé repülne is! Édesem te nem mondtad meg, hogy ki az a vendég. — A pap?

— Nem az. Találd ki.

— Shepcott kisasszony vagy a doktor maga.

— Nem találd el. Probáld ujra.

— Oh én nem tudom! De bizonyos, hogy nem doktor Macgregor, mert azóta hallottuk volna a hangját.

— Olyan valaki a még a dokornál is szívesebben látnál.

— De nincs senki a kit ő nála szívesebben látnék.

— Nincsen? Ki az a kit ha most választanál mindenek felett legszívesebben látnál.

Eszter a fejét rázta, sohajtott, s ragyogó arca elborult.

— Oh, — mondá — hiba gondolok őreá! — Brián ő soha sem fog ide jönni — sohal az teljes lehetetlen.

— Vajjon? — Nézz hátra drágám — mondá a férje mosolyogva.

Eszter hátra nézett s mielőtt az öreg ur jóformán tudott volna róla örömköltással borult a nyakába.

Az Eszter összefüggetlen szerető szá-

melyhez egész sereg melléklet van csatolva.

A megokolás mindenekelőtt törvénytelennek mondja az esküdtészeki intézmény életbejöttését, mert a 1871-iki rendelet nem az összes miniszterium bocsátotta ki. Azután következik a végtagyalás során tett összes kifogások az esküdtészek elfoglaltsága és érdekelt volta ellen, majd hat esküdt, a legelőkelőbbek kifogásolása: — ezek közt van Fellitsch Arthur báró erdőigazgató, Teleki László gróf stb. Következik az elévülés kérdésének bolygatása, a nyelvi sérelmek, a tolmács tévedéseinek előadása, a védelem szabadsága korlátozásának felpanaszolása, továbbá huszonnyolc agyafurt alakú sérelem előhozása leginkább azért, mert az esküdték a szünetek alatt érintkeztek a hallgatóssággal.

A többek között felpanaszolják az esküdtékek, hogy újságot olvasnak, hogy Lukácsit és Coriaint kényszerítették vitatkozni a szünetek alatt s hogy néhány esküdt megígérte nekik, hogy ha elismerik írásban az unió-törvény kötelező erejét, hogy akkor fölmentik őket. Felpanaszolják az elnök eljárását, hogy megengedte a főispának, a hírlapíróknak és Pázmándynak, a ki Wekerle megbízottjának mondta magát (a mi nem igaz), hogy helyet foglaljanak a bíróság részére vont korláton belül. A tárgyalási teremben csendőrök voltak; két pótesküdt helyett négyet hívtak be; nem abban a rendben helyettesítették pótesküdtökkel az esküdtéket, a mily rendben beválasztották őket és még sok ilyen, a tárgyalás során is bejelentett sérelmet említenek. Felhozzák továbbá törvényes kívánalmai megtagadását, hogy tanuikat, szakértőiket nem hallgatták meg s hogy helytelenül alkalmazták a törvényt, mert a terjesztésből, amely csak eszköz, önálló deliktumot csináltak. Azt mondják az elítéltek, hogy megsértették kényvénzési jogukat. A kényvénzési jog ha többbefolyamodnak, csak terjesztés által gyakorolható, az esküdték pedig arra alapították verdiktjüket, hogy „volt-e Bécsben?” Panaszolják továbbá, hogy, a főügyész háromszor változtatta meg vádját: először mint közvetlen tettést vádolta Ratiut, majd mint bűnrészt, ekkor a Kolozsvár című lapban egy cikk jelent meg s rögtön rá mint felbujtót vádolta Ratiut. Felpanaszolják személyes sérelmeiket bemutatnak néhány kolozsvári újságot annak bizonyítására, hogy az esküdtéket befolyásolták, A 24. iv végén fájdalommal jegyzik meg, hogy részletekben nem fejthetik ki kifogásaikat, mert a bíróság jegyzőkönyve nem készült el azért azon tökéletlenül adják be semmiségi panaszukat.

A főbebevezet a vádlottak írták alá, mert — ugymond — védőiktől meg voltak fosztva. Persze a védők készítettek a semmiségi panaszt s ő is nyújtották be.

Magyar zászló megsértése Bukarestben.

(Az „Ellenzék” tudósítójától.)

Bukarest, május 27.

Az „Ellenzék” tegnapi számában közölt távirati tudósításunk kiegészítéül adjuk bukaresti levelezőnk alábbi tudósítását:

Izgatottan, s a tegnapi elszomorító események folytán nem tudva, mit hoz reánk, itt élő magyarokra a jövő — írom sietve e sorokat.

A Memorandum perben hozott ítélet itt nagy elkeseredést szült. A lapok átkozódó cikket közölnek és a „ez nem mintyét” emlegetik. Tegnap vasárnap pe-

vaiban melyet fogadta, nyájaskodásaiban s a napbarnította arcára adott csókjaiban nem volt keserűség. Őnem emlékezett vissza az ezredes haragjára, szemrehányásaira, ő csak azt látta maga előtt a kit szeretett, s a teljes boldogság meglepődésével fogadta őt. Ez a fogadás a megszégyenülés fájdalmát érezette az ezredessel. Talán még is igaza volt Macgregornak és ő bolond volt. Eszter nem szerette őt azért kevésbé, mert a férjét jobban szerette. Talán tévedés volt az egész.

Az ezredes soha sem tudta, hogy miképpen jött ki a nagy konyhából — mert Eszter sorsára bizta a sűteményét — s a kellemes nappali szobába vezette a kedves vendéget, melyre az úgy emlékezett. — Férje hátra maradt és ő ott állott az ezredes vállain nyugvó kezekkel, s fényes szemei szeretettel nyugodtak az öreg ur arcán. — És az tudta, hogy Eszter soha sem állott éppen így mellette és soha sem nézett éppen így rá.

— Édesem, te — te nagyon boldognak látszol — mondá habozva, kételkedve nézve rá és még mindig olyan különösen érezve magát vele.

— Látszol! — És Eszter vidáman nevetett. — Oh, atyám — látszol! — hangja akadozott, midőn az öreg urat „Latimer ezredesnek” próbálta szólítani és az ezredes a szájára tette a kezét, hogy elhallgattassa. — Életem tele van boldogsággal! — Nem tudnék boldogabb lenni — az lehetetlen volna! — Ma reggel még csak egy dolog volt széles e nagy világban a mit kívántam, az az egy a mi mindig hiányzott és a mit Brián nem adhatott meg. És ime mostan azt is megnyertem!

Eszter ismét nevetett, s lábujjhegyre állott, hogy üde meleg ajkait az ezredes szürke bajuszához nyomja, s néhány pillanat múlva folytatta:

dig szomorú magyar ellenes tüntetés tört ki az oláh ifjúság dühe. Az oláh firosban működő második egyelet — a Magyar dal- és műkedvelő társulat tagjai ugyanis épen majálisukat tartottak a város melletti Tei (hársfa) nevű ligetben, hol javában mulattak, midőn delüta egyszerű csak mintegy 50 kocsin (szülőtele mindegyik) valami 400 tanuló, leginkább egyetemi hallgató lepott meg s hívo magaviseletükkel közénk törve, haddalokadás után elrabolták az egyelet selyem zászlóját, melyet pár évvel eelőtt lova g Suzzara főkonzul megő nagysága, mint zászló anya jelenléte az itteni református esperes szentelt fel s nagy újjongás örömrivalgás közt dalmasan bevívén azt a városba, a lerd közepén az akadémia épületével szemben álló Vitéz Mihály vajda lovas-szob előtt, szitkok közt összetaposták és égették.

Sajnálatomra nem lehettem kün a majálison, melyen a magyarok közül nem voltak sokan, de mint mondják, néhány ember, pl. Bakait és Farkas Miklós tekintélyes iparosokat meg is verték. Ebben egyetben különben sajnálatunkra nagy letlenség uralkodik s úgy tudom most elnökük sincs mert mindegyik az akarlem. Itt azonban erélyes elnök sem segíthet volna, hisz a zászló elégetésnek több magyar is szemtanuja volt; de mit tehettek ezek a felbuzsult ifjúsággal szemben?

Nem tudom mit tesz e brutális tette tétéssel szemben az osztrák-magyar követtség, de reméljük, hogy erélyesen fog fellépni annyival inkább, hogy a főkonzul neje lévén annak idején az elégetett zászló védőanyja némileg az ő nye is elégtételt követel.

R. levelező.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 30.

— Az időjárás mostanában igen kényes. Állandó réme ugyan a majális rendezőségeknak a mindennap meg-meg újul és, mely hol zápor, hol permetelés alakjában jelentkezik de legalább a gazdákban szarazság miatt panaszkodni okuk nincsen. Kert, szántó, legelő a kövér időjárás folytán mindenütt pompásan virul, a takarmány kaszálása a legszebb kilátást nyújt a gazdákban.

— Ösztöndíjak a kolozsmonostori gazd. intézetben. A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetben a jövő iskolai ében több ösztöndíjas állomás állt meg. Ezekről az intézet igazgatósága a következő pályázati hirdetést adta ki:

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága a tanintézet kviktusát az 1894—95 tanévben betöltendő hat állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre ezennel pályázatot hirdet.

Ezek a helyek a tanintézetbe belépendő 1-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fenntartva.

Az ezen helyek elnyeréséért való flyamodványokat következőleg kell folszerelni:

Az állami alapítványi ösztöndíjas helyeket illetőleg:

Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyreszi megyék,

— Ah, atyám, én azt gondolom, hogy vannak emberek a világon, a kik sokkal több boldogságot kapnak mint a mennyit érdemelnek — éppen mint én.

— Az ezredes e pontra nézve nem mondta meg a véleményét. — A helyet idegesen mozdult hátra, agályosan nézett az ajtó felé, mert kün a verandán léptek és hangokat hallott, s egy csengő fiatal hangnak a vigám nevetését.

— Az Trixi — mondá. Eszter gyorsan. Tudja atyám, ő és Jankó nálunk vannak. — Már elmúlt egy hete, mióta itt vannak,

Eszter eléggé megértette az öreg ur szándékát, mert megfogta a karját és nem eresztette el; és helyesen cselekedte, mert a következő pillanatban Trixi a szobában volt és Jankó követte. Farrant ér, a kinek az esze mindig helyén volt, midőn szükség volt reá és a ki akárki inkább várt látni, mint az ezredest, kezét nyújtott és éppen olyan értelmes üdvözlötlet mormogott, a melynek az üdvözlötlet rendesen szoktak lenni és olyan arcot csinálva, mint ha legkevésbé sem volna meglepetve ott hgyta a társaságot.

Trixi tágira nyitott szemekkel bámult, ajkai mozogtak — szeretett volna nevetni, de a következő perczben előre ugrott, két kis kezét az ezredes felé nyújtotta, mintha csak tegnap látta volna.

— Ki gondolta volna, hogy ma látni fogom ezredes bácsit! — mondá. Ugye! Esszi meg volt lepette? Ha én ezt tudtam volna, a helyett, hogy a Jankó felé nézni elmenjek, itthon maradtam volna.

Édesem, mondá a legyőzött ezredes szeliden — örülök, hogy látlak, — nagyon örülök!

(Vége köv.)

AZ ELLENZÉK TÁRCZÁJA.

1894. Május 30.

Érvénytelen.

C. SWERDNÁTÓL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMIKA.

XLV.

(Folytatás.)

(105)

Belőlről egy lány hang halatszott s az ezredes a mint csendesen állott és azt hallgatta, valósággal reszketett a felindulástól.

— Te vagy drágám? — kérdé a hang.

Igen; gondoltam! De hogy történik, az, hogy fél órával előbb jöttél mint a hogy vártalak, és ilyen lisztesnek találás?

— Miért vagy ilyen lisztes? — kérdé Brián nevetve.

Brián belépett a konyhába s az ajtó mögött eltűnt; de az ezredes egy nagy fekete órának az árnyákába maradt, honnan csak a talást láthatta.

— Azért édes uram, mert nekem úgy tetszett és mert nem egyedül csak azért születtem, hogy csak diszlet legyek, akármit gondolj te rólam! Ha Dobusné azt tehetné, a mit neki tetszik én azt hiszem, hogy üveg alá helyezné! De különben is, szegény öreg, hogy végezze el ezt a sok főzést, miután olyan sok farkas étvágy embert kell kielégíteni? Trixi és Jankó elég torkosok, de te még azoknál is sokkal rosszabb vagy! Én soha sem ösmertem olyan emberek, a kiknek ilyen hatalmas étvá-

gyuk legyen! nem látod, hogy most nem csókolhatlak meg, mikor egészen lisztes vagyok? Jó, nem bánom — gyere hát! Most már szépen nézek ki és reméllem, hogy tetszel magadnak!

Az ezredes vigyázva elébbre mozdult benézett az ajtó mögé, s oly különös érzés járta át mintha ezelőtt soha sem látta volna Esztert. És valóban ő ezt az Esztert soha sem látta; rózsaszínű mosó ruhája felibe egy nagy fehér kötény volt kötte, a csipkével szegélyezett rózsaszínű ujjak a könyökein felül fel voltak gyűrve, a két orcája szintén rózsaszín volt, ámbar az egyik lisztes volt, nagy barna szemei boldogságtól sugároztak, édes ajkai mosolyogtak — eszményi képe volt egy boldog fiatal asszonynak. A férje karját gyöngéden szorította meg mind a két lisztes kezével, ajkai mosolyogtak a kapott és visszaadott csóktól.

Nem — Latimer Eszter, Landsladron örökösse soha sem volt ilyen; az egy szegény sáppadt árny volt, csak árnyéka a Lochart Brián szeretett, szerető feleségének. Boldog volt? Az ezredes mosolygott magában e kérdésnek a neveltséges volta felett.

— Trixi és Jankó bejöttek veled? — Eszter, én azt gondoltam, hogy a folyosón még másnak a lépését is hallottam.

— Nem édesem; ők lent vannak a malomnál — Farrant a víz szélén bokáig áll a talajban, a kerekében a világosságnak valami különös hatását próbálja megkapni — és Trixi azt állítja, hogy ő megszállta, és tízenégy vérszipot látott a Jankó cipőjeibe csuszni.

— Az a Farrant megöli azt az asszonyt az ő boldonságaival! — kiáltja Eszter nevetve. Hát ők nem jönnek be?

— Mindjárt itt lesznek: Jankó szinte kész volt már vele. Esszi vendéget hoztam.

Kolozsvárt, 1894.

an (a tulajdonképeni erdélyi megyékben s volt „kapcsolt részekben“ azaz a volt Kassza-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyékben és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányait sikerrel végezt, vagyonátalanul nyerte ki. Az ösztöndíj áll: teljes felméri ellátásból, az intézetben lakás, fűtés a világításból, a folyamodó által hozandó egy- és törülköző neműek mosatásából, betegség esetén ingyenes gyógykezelésből.

Az ezen helyekért való helyegmentes folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább hat gimnasiunni, reáliskolai, vagy polgári iskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) vég bizonyítványa. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek.

2. Keresztelői levél, a születési hely betöltött 16 éves kor igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány.

4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, testalkat és a himlő ellen való védoítás igazolására.

4. Szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a felévi 10 ft tandíjat, a felévi 10 ft konviktsi díjat, az 5 ft biztosítékot, 2 ft felévi olvasókermi díjat leteszik s nekika szükséges kézi munkai eszközöket megszerzik (4 ft érték) és a folyamodó egyéb szükségleteiről (tan-eszközök, ruházatról) kellőleg gondoskodik.

A fizetési helyeket illetőleg:

Ezek a helyek mind el lévén foglalva, azokra ezuttal pályázat nem hirdetik.

A folyamodványokat f. év július hó 15-éig a magyar kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron, posta megvanott, kell benyújtani.

A tanintézet külnakó hallgatók is felvétetnek s számukra a beiratkozási határidő július 6-iki október 1—8-ig tart.

Az intézeti „Szabályzatokat“ kívánatra megküldi az igazgatóság.

Kolozs-Monostor, 1894. évi május hó 25-én.

Vörös Sándor,
királyi tanácsos,
igazgató.

— **Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága** I. (jogi), II. (pénzügyi), III. (tanügyi) és IV. (rendészeti) szakbizottságai f. hó 30-án (szerdán) délután 4 órakor a Városház közgyűlési termében együttes ülést tartanak. Tárgyak: 1. A belmonostor-utczán a vasrácsos elkerített közhely bérbeadása iránt. 2. A várossal egyesítendő Kolozsmonostor község nivellirozása és műszaki felvétele. 3. Péterffy Ferencz belvárosy kerületi jegyző segély iránti kérése. 4. Ábrahám Antal alkaptány kérése fizetési előlegének elengedése és segély iránt. 5. Fűtő Ábrahám rendőrfelügyelő szabadságát engedélyezése és segély iránt.

— **Az E. M. K. E.** június 3-iki törzsi közgyűlésén az összes budapesti lapok képviseltetik magukat. Kilátás van, ha az egyházközpontok javaslat miatt bonyolulnak nem állanak be, hogy nagyszámu orsz. képviselő is fog a közgyűlésen megjelenni. Kolozsváriaknak ajánljuk figyelmébe, hogy a vasárnap megtartandó hazafias ünnepélyen való részvétel éppen egy napi kellemes kirándulásba kerülhet, és mennyiben a reggeli 6 órai gyorsvonattal menni és az esti 10 órai val visszaérkezni lehet, ugy hogy az ünnepély főpontjaiban Jósika Miklós emléktábla leleplezés- közgyűlés, közebed a város nevezetességeinek megtekintése népünnepély résztvenni lehet.

— **Ujjab 10.000 ft örökség** az EMEK-nek. Csak a napokban jeleztük, hogy az egyesület 700 hold alföldi birtok örököse lett Jicske Kálmán hagyatékából. Már értesültünk, hogy Reményik Zsigmond bevesmegyei domándi birtokos, a ki a napokban hunyt el 10.000 frtot hagyományozott végrendeletileg az egyesületnek. A hagyatékra Kopács Dezső az EMEK híres gyűjtője és rendíthetetlen barátja értesít. Ez a 10.000 frt második százeret kezd meg a második millióból.

— **A kolozsvári ev. ref. kollegium** majálisát rendező bizottság, a közönséggel tisztelettel tudatja, hogy a majálisat június 1-én megtartja. Egyszersmind felkéri azokat, kik meghívott még tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak a majális elnökéhez. (Ev. ref. kol.)

— **A mentő majálisra** nagyban folytak a készülődések, úgy helyben mint vidéken, honnan — különösen kedvező idő esetén — igen sok család fog berándulni ezen igen kedélyesnek ígérkező mulatságra. A buzgó rendezőség mindent elkövet úgy a morális, mint a materiális siker érdekében. Nem is kétkelődünk, hogy a szép sikerrel működő humanus egyesület iránt, mely valóban önfeláldozással teljesíti emberbaráti feladatát, az intelligens közönség ugyanazt a rokonszenvet és pártfogást fogja tanusítani mint eddig a melyet a szép egyesület annyira meg is érdemel. A jóvalde termékének díszítését ez uttal is Duchony János a nála megszokott finom ízléssel fogja teljesíteni még pedig az egyesület humanus célja iránti tekintetből, mérsékelt árárt.

— **Honvéd bakkanes szállítás** magyar iparosok által. A kolozsvári keres-

kedelmi és iparkamara értesíti az iparosokat, hogy a m. kir. honvédség lábbeli szükségletéből 50 „nyi“ vagyis 11.410 bakkanes és 8590 pár könnyű barna-pamut-vitorlaszövetből készült cipő a hazai kisiparosok utján fog beszerezetni. A bakkanesek egységi ára páronként 4 (négy) ft 92 krajczárban, a könnyű cipőké páronként 4 ft 16 krban van megállapítva. Pályázhatnak magánosok és alkalmi szövetkezetek; az elnyert vállalat másokra át nem ruházható és a szállítványhoz kizárólag hazai gyártásu anyagok használandók, e tekintetben a miniszter urak fenntartják maguknak az ellenőrzés jogát. A cipők 1894 évi december hó végéig a budapesti honvéd főruhakertárba beszállítandók lesznek. Az előírt módon fölszerelt írásbeli ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 20-ig a kamarához okvetlen be kell adni, a hol a részletesebb felvilágosító adatokat és feltételeket is megtekinthetni.

— **A kolozsvári ev. ref. kollegium** előjárósága hálás köszönetének kifejezése mellett tudatja, hogy a kollegium éptési alapjára a következő kegyes adományok folytak be: II. közlemény. Schilling Rudolf 100 ft. Nagy Sámuel közösi állami népiskolai tanító ivén: Nagy Sámuel 1 ft, Borsos Sándor 2 ft, Gergely Ferencz 50 kr, Kutesek István 50 kr, ifj. Bernáth Dani 50 kr, Zabulik Lajos 50 kr, Pethe Mihály 10 kr, Székely Ferencz 50 kr, Buzeski testvérek 50 kr, id. Bernát Dániel 50 kr, ifj. Bernáth Mihály 20 kr, Bernát István 30 kr, Dózsa György 50 kr, Bernát Ferencz 30 kr, Szabó Ferencz 50 kr, ifj. Konrád György 20 kr, Szenes István 20 kr, Dózsa Márton 60 kr, Nagy Sámuelné 30 kr.

A 160. sz. iven: Br. Bornemisza Károly 25 ft, Szarvadi Adolf 10 ft.

A 161. sz. iven: Nagy János országgyűlési képviselő 5 ft.

A 148. sz. iven: Nagy Miklós birtokos Torádáról 5 ft, Gegesi József 1 ft.

A 122. sz. iven: Nagy Géza (M. Kályán) 2 ft, id. Komis Lajos és neje 5 ft, ifj. Komis Lajos 3 ft, Mohai Károlyné 10 ft, Gaál Elek (gyűjtőív nélkül, M. Kályánból) 30 ft.

A 108. sz. iven: Váradi József körjegyző (Karulyfalva) 5 ft, Váradi Béla III. g. o. tanuló 1 ft 50 ft.

— **A vizaknai** rendelenkedésre a következő sorokat vettük: Az „Ellenzék“ folyó évi május hava 28-iki 120 számában a távirati rovatban Vizaknáról beküldött azon közlemény, hogy engemet a vasuti megállóhelyhez kivonult oláhásq telleg bántalmazott volna, — teljesen alaptalan és légből kapott valótlan állítás, mert engem senki még szóval sem sértett meg, — annyival kevésbé történt bárkinek is tetleges bántalmazása. Az egész közleményből csak annyi igaz, hogy a már írt órházhoz kigyűlt mintegy 400—450 (és nem 1000) többnyire oláh legények, nők és gyermekekből álló közönség, a vonat elindulása alkalmával, megálta az egyik elült Krisztea Miklós vizaknai születési n.-szabeni tanár és lelkész, — szetereáskáni kezdett, — amire én a mellettem álló őrmestert felhívtam a nép eloszlatására s midőn ez az ottan jelen volt 4 csendőr és 5 pénzügyőrrel a nép eloszlatásához akart kezdeni, — a pénzügyőrök közül egyik — nagy valószínűséggel tulajdonságából — a levegőbe lőtt s mindjárt ezután még egy lövés történt ugyancsak a levegőbe, de hogy ezt ki tette — kitudható nem volt; a lövések hallatára az összegyűlt megremélve szét-szaladtak s minden további tüntetésnek vége szakadt s így a további hivatalos beavatkozás is szükségtelenné vált. Ma minden csendes és a nép a mezei munkával van elfoglalva. Vizakna 1894. május 29-én. Herepei Károly rendőrkapitány.

— **A kolozsvári fellegvár** most leg-szebb pompájában virul. Szép zöld minden pontja; árnyat adó díszfáinak koronái virággal vannak igézőképpen tarkázva. Nagyon sok séta utat készítettek a kirándulók kényelmére s azok mind jól vannak gondozva. A fellegvár párkányán körül vonuló séta utról a város minden pontja szemlélhető. Szébb képeket alig lehet valamely város magaslatáról látni, mint a mily látványt e város és környéke nyújt, utcaíval, épületeivel s ezek háta mögött virágos mezőivel. Jó volna most már gondolkodni a módokon, a melyek a fellegvárba való könnyű feljutást elősegítik és szükségese volna hozzáfogni a sánczájának rendezéséhez is, mert a mily kellemes tiszta most és sok virágillattól balzsamos a levegő fent, ép oly egészségtelen, szennyyes a levegő a sok piszkotól alant.

— **A kolozsvári ev. ref. kollegium** nyilvános köz., magán és érettségi vizsgálatai f. hó 17-én kezdődtek meg a VIII-ik gimn. osztály vizsgáival, s június 30-án lesz a utolsó vizsga. A szóbeli érettségi vizsgálatok június hó 28, 29 és 30-ikán lesznek.

— **Felsőbb rendeletre tartott istentisztelet.** Szászvezesszűről írja az „Ellenzék“ levelezője, hogy ott f. hó 28-án a közönségben megjelent, Gyárfás Károly főszolgabíró igen ügyes fogást tett. Ugyanis az oláh papot kérdőre vonta az ezelőtt 14 nappal tartott rendkívüli istentisztelet tartásáért. A pap nyíltan bevallotta, hogy felsőbb rendeltől cselekedett és a rendeletet a főszolgabírónak vonakodás nélkül át is adta kinyilvánítván azt, hogy ő ezen nép között tisztességgel őszült meg és semmi lázító beszédet nem tartott. Kijelentette azt is, hogy ő botot nem szeret adni a paraszt ember kezébe mert azzal őt bántalmazták először, mint kaputot viselő embert.

— **Gyászhir.** Greguss János bányaigazgató M.-Vásárhelyt meghalt.

— **A szilagy-csehi** m. kir. állami hat-

leányiskola és az államilag segélyezett elsőfoku ipariskola 1893—94-dik tanévi nyilvános vizsgálatai június 4-én kezdődnek.

— **A „Nagy-Küküllővármegyei“** ált. tanító-egylet“ rendes közgyűlését f. évi június hó 9-én d. e. 10 órakor tartja meg Segesváron az állami iskola helyiségében.

— **Kinizsi szobra a Mátyás-templomban.** A budavári Mátyás-templom egyik melléktornyán Kinizsi Pál ércszobrát állították fel. A szobor oly helyzetben ábrázolja a hőst, a mint sarkantyújával az óráutések közben bokázik. A legenda Kinizsirtől azt tartja, hogy midőn Mátyás király a toronyra a keresztet feltette, Kinizsi annak megerősítéséül olyat ütött buzogányával a kereszt gombjára, hogy az egész templom rögtön hét lépcsővel a földbe süllyedt s ezért fekszik a templom a vár talajánál valamivel mélyebben.

— **Wekerle Sándorné állapota.** A miniszterelnök neje, a ki néhány nap óta betegesen fekszik a budai miniszterelnöki palotában, ma már annyira jobban van, hogy aggodalomra egyáltalán nincs ok. Az örömdetés javulás a tegnapi éj folyamán következett be. A miniszterelnöknek tegnapelőtt reggel lett rosszul; a betegség az orvosok állítása szerint, csak könnyű rosszullét volt. A miniszterelnök fia táviratban értesíthette nagatyját, Molnár Viktor temesi főispánt, hogy már ne fáradjon Budapestre, mert anyja állapotának örömdetes javulás állott be. A beteget dr. Janny a vöröskereszt-egylet Erzsébet-kórházának igazgatója gyógykezei.

— **Petroleum-források.** A kődi-Vásárhely közelében lévő Sósmező hegyek között, mint a Székely Híradó írja már többször találtak oly nyomokat, a melyek petroleum-források létezésére engednek következtetni. Erre a körülményre figyelmessé lett a kormány és legközelebb miniszteri kiküldött érkezik Sósmezőre, — a ki aztán szorosabb kutatásokat fog eszközölni. Valószínű, hogy csak rövid idő kérdése, hogy a föld rejtett kincse felszínre kerüljön, mert a számos kátrányos forrás, a melyre akadnak, teljes biztossággal mutatja, hogy a hegyek mélyében petroleum-medencék vannak.

— **A Tribuna ömlengése.** A Tribuna a következőket írja a kolozsvári verdikt alkalmából:

„Valamennyi elitelt férfiasággal fogadta az ítéletet. Lucaciú tisztelendő ur a menet élén haladva, mosolyogva, egy ókori hőshöz hasonló volt. Lucaciú urnő mosolyogva azt mondta neki: Csókoljak és üdvözöllek, drága férjem, hogy tégedet a legtöbbre érdemesítették! Ratiú főemelt fővel haladt előre. Valamennyien virágokkal elhintett uton jöttek a fogadóba. Egyedül György apó (ilyefalvi pap) sirt, mert azt mondta, őt meggyalázták azzal, hogy társainál kevesebbire ítélték el. Mi, az oláh fiatalság, szintén sirtunk azon való örömmünkben, hogy az öregek között oly sok férfias és lelkesedni tudó emberrel birunk.“

— **A dászkalok buja.** Nagy szomorúsággal vannak az aradmegyei oláh tanítók. Az a gyöngéjük ezeknek az érdemes pedagógusoknak, hogy kevés kivétellel nem tudnak magyarul. Most kérelmetlen szigorúsággal vizsgálattja meg az oláh tanítójelölteket Varjassy Árpád tanfelügyelő s rendszerint egy mukkot sem tudnak a magyar nyelvből, magyar alkománytanból. De a kormány visszahatólag ismételkedett, mindazon oláh tanítókat elmozdítja az állásukból, akik a magyar nyelvből a kellő képességet lehetőleg rövid idő alatt meg nem szerzik. Az elcsapatás most nem kevesebb, mint 92 tanító éra gör. kel. zsnat most egy fájdalmas panaszzal tele sirt memorandumot fog a magyar kormányhoz benyújtani.

— **A zsidók kitelepítése Oroszországból.** Pétervárról írják: Az orosz vasutak behozott mérsékelt díjszabás, a mely csak azon zsidó kivándorlókra nézve birtórvánnyal, kik Hirsch br. segélyezésével Argentiniába költöztek ki, a kivándorlás megkönnyítésére f. é. június 1—13-tól fogva azon zsidó kivándorlóknak is engedélyezték, kik nem Argentiniába, hanem más Európán kívül fekvő országba mennek.

— **Monte-Carlo áldozata.** Turinből írják: Volti báró gazdag nagybirtokos ma felakasztotta magát, miután Monte-Caróban több mint egy millió lírát a játékon elvesztett.

— **Esküvő a szinpadon.** A new-yerseyi nagy opera szinpadán a minap igen érdekes és még Amerikában is szokatlan szcenának volt tanuja a közönség. A Sinbad-ot adták elő, midőn az utolsó felvonás előtt egyszerre csak a lámpák elé lép a fehér gyakkendős rendező és jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy Miss Violet Mascottenak, a bájos primadonnának, Mr. Wilfred Chasemore igazgatóval való esküvője stante pede meg fog tartódni. A következő pillanatban kilépett a színpalak közül a primadonna, a férfi és női kar kíséretében — mindannyian a darabban viselt kosztümjeikben. — A karénekeseük voltak a nyoszolya-leányok, a kardalokosok a vőfélyek. Azután a másik oldalról bejött az igazgató, frankan; a nézőtörről pedig felhívtak egy papot, a ki az eskütét ott a szinpadon, a szó igaz értelmében: palam et publice elvégezte, mire a közönség viharos tapssal jutalmazta az igazi életből vett jelenés szereplőit. A függőnt aztán ismét lebecsították s pár perc múlva megcsöngögték és lejátszották az utolsó felvonás mintha semmi sem történt volna.

— **90 óráig a kut fenekén.** Nagyváradon, mint onnan írják, párját ritkító baleset történt pénteken délelőtt a káptalan tulajdonát képező ugynevezett „Ká-

ptalan-réten“, mely annyiban is érdekes, hogy illusztrálja azon kétségbeesett erőt és kitartást, melyet még egy öreg nő is ki tud fejteni, ha arról van szó, hogy életét megmentse.

Szentpéteri Rozália magános özvegy pénteken délelőtt kiment a nevezett rétre sósát szedni s már majdnem bevégezte munkáját, midőn észrevette, hogy egy szürös ember közeledik a távolból felé; azt gondolva, hogy a szürös ember csősz, a kinek kötelessége a rétre senkit nem eresztetni, ijedten futásnak eredt.

Futás közben hátra-hátra nézett, hogy nem üldözi-e a csősz, mikor egyszerre csak zsupsz! az előtte tátonógó négy és fél üles kávtatlan kutba, — melyet észre sem vett — beleesett.

Azonban kiáltani, vagy segítséget hívni nem mert. Bizott abban, hogy a csősz nem vette észre s így majd csak akad valami arra járó ember, a ki a — szerencsére csak térdig érő vízből — kimentí.

De hiába várt, mert sem a szürös ember, a ki nem a csősz volt, sem más valaki nem vette észre s a szegény asszony kénytelen volt borzasztó helyzetébe belenyugodni.

Eljött az éj, a hajnal, megint az éj, de élő ember a tájon nem mutatkozott.

Ekkor az asszony kétségbeesése tetőpontra hágott; hozzájárult még ehhez az éhség is, mit a kőtenyében levő s a szerencsétlenségét okozó sóskaival iparkodott enyhíteni.

Leírni nem, csak elképzelni lehet azon szenvedéseket, mik a szegény asszonyt a hosszú idő alatt gyötörték.

Térdig a jégáldéig vízből állva, körülveve az éj borzalmaitól s a meg-megújuló esőtől verve, várta a megszabadulás óráját, a mi azonban sehogy sem akart elkövetkezni.

Vége a negyedik napon, tegnap délelőtt megjött a szabadító, még pedig éppen a csőznek a kitől annyira félt, személyében a ki meghallva a rémült kiáltásokat, a kut felé tartott. Csakhamar ráakadt a kutra s benne az asszonyra, ki már akkor valóban szálnalmas állapotban volt.

Nyomban kötelel kerített, melynek segélyével a teljesen elkönyyszeredett asszonyt kihuzta és a nála levő pokróccsal betakargatta, majd értesítette a rendőrséget s a helyszínen Faludy őrmester két rendőrral megjelenvén, az eszméletlenül fekvő szerencsétlen asszonyt beszállíttatta a kórházba.

— **Hírek a Vaskapu mellől.** Orsován — mint nekünk írják — nagy örömet keltett, hogy gr. Csáky miniszter az állami polgári iskolát 50.000 frt-költséggel újáépítteti. E vívmány első sorban Jakabffy főispán és Dengi érdemeül tudják be. — A vaskapui vállalat II. számú fűrőhajóján felrobbant egy dinamitöltény, de szerencsére nem tett emberéletben kárt. Csak a hajó tatározása fog két hónapot igénybe venni. A robbanás okát nem tudják. — A magsárság gyanakodva nézi, hogy június 2-ára mintegy 8000 turnszeverni lakos a kazán szorosság mulatságra kapott engedélyt magyar területen s erre egy oláh katonai zenekart is lehoznak. A hatóság ugyancsak éber szemmel kénytelen figyelni erre a mulatságra.

— **Miért vész el a világ?** Egy amerikai lap egész komoly képpel mondja el, — hogy miért lesz vége a viágnak. — Ezek szerint: 1. A száraz föld napról-napra kissebbedik, az emberiség utóljára is vízbe fullad. 2. A jég szakadatlanul halmozódik föl az északi sarkon, utóljára megfagyunk. 3. A föld mindjobban közeledik a naphoz; tehát kilátás van az elevenen meg-sülésre. 4. A víz mindig kevesebb lesz, az emberiség tehát szomjan fog meghalni. 5. Háromezer év elteltével az ember mindig kissebb lesz, úgy, hogy az ember a legnagyobb kukacokkal lesz egyenlő. 6. A nap folyton hidegül s erről az oldalról a megfagyás fenyeget. — Mint láthatjuk a tudós urak gondoskodtak arról, hogy mindenkinek az izlését kielégítsék, van vízbe-fulás, megfagyás s szomjanhalás. Tán kissé sok is a jóból?

— **Szétdarabolt holttest.** Párisból írják, hogy az argentiniai kormány megbízta dűnkiricheni konzulját, hogy a „Paragvay“ gőzös fedélzetén egy Templier nevű francziár fogasson el, ki tizennégy becsem-pészésre szánt ládával szállott hajóra és ezek egyikében egy asszonyi holttest volt kit Templier Buonos-Ayresben gyilkolt meg, aztán össze vagdalta és a ládába rejtette. A hajó holnap reggel érkezik meg Dűnkirchenbe.

— **Felfedezés.** Eddigélj joggal hihette mindenki, hogy ha az ember ásit, akkor csak is illendőségből takarja el a száját. Most egy németországi lap felfedezi, hogy a valódi ok az, hogy ezelőtt 4—500 esztendővel az a babonás hit volt elterjedve, hogy az ördög mindig ott oláldodik az ember körül és rendesen a száján keresztül ló-pózik be a testbe. E végből tehát valamit kellett kitalálni az ördög bevonulásának meggátolása végett. A középkorban az emberek ásitások keresttet vetettek magukra és azzal ütköz el a sátnat, de mire a civilizáció bejött, elégségesnek találták a száját kézzel betakarni, hogy az ördög el-sompolyogni kénytelen legyen.

— **Nincs többé lábfájás.** Van Bécs közelében egy ortopedikus intézet lábfájások számára, Az intézet élén hírneves or-

vosok állanak s gyógyításuk módja egyszerű és nagyszerű. A cipők, a melyeket a paciensek lábára huznak, miniatér ortopedikus ágyak s a beteg testrészt tíz-tizenöt perc alatt teljesen átídomíttják. Az eddig ily módon elért eredmény túlhalad ugyan minden emberi képzeletet, de a fantáziát igazán csak ingerli, a mit most leg-utóbb az intézet önmagjáról hirdet. Egy bécsi újság utolsó hasábján olvassuk ugyan is a következőket:

Nincs többé lábfájás! Nincs többé fáradt ember. Nincs többé cipőszorítás! A mi ortopedikus intézeteinkben olyan cipőket kapnak a betegek, hogy néhány percnyi használat után valczert tánczolhat benne a sánta. A leggőrbébb láb a mi mód-szerűnk szerint olyan egyenesé válik, hogy a legőregebb arabok se emlékeznek hasonló karcsu, sudar cédrusfára. De ez még mind semmi! A ki a mi intézetünkben gyógyíttatja magát, az bot, esernyő és mankó nélkül járhat az élet utain, ha egészséges, ha beteg, ha féllábu, ha nyomorék, ha sánta, vagy ha egyáltalában lába nincs, mert a mi vívmányunk éppen az, hogy fölöslegessé tettük ezt a földhöz tapadt testrészt.

— **Kiadó** Kolozsvárt a kétvízközt egy majdnem 20 holdból álló terület gazdasági épületekkel és lakházakkal. Gyártelepnek, marha- vagy disznóhizlaldának igen alkalmas. Értekezhetni az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

— **Kasszirőnek** vagy gazdasszony-nak ajánlkozik egy középkorú nő, Tudakozódhatni muzeum-utca 6. szám alatt.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Wekerle a királynál.

Bécs, május 30.

Tegnap Wekerle magyar miniszterelnök megjelent az udvari hangversenyen, a hol találkozott Agliardi pápai nuntius-sal, mindjárt a polgári házasságról kezdetek beszélni és Wekerle valóságos hosszas vitába bocsátkozott a muntius-sal. A két vitatkozó körül igen sokan összegyűltek és úgy hallgatták fejtegetéseiket.

Feltűnt keltett azonban, hogy Wekerlét a király nem szólította meg, holott a diplomákkal váltott szót ő felsége.

Bécs máj. 30.

A király Wekerlét ma délután 5 órakor külön kihallgatáson fogadja. Ez alkalommal döl el, hogy marade-e a kormány, vagy lemondását a király elfogadja.

Jósika lemondása.

Budapest, máj 30.

Jósika Samu báró lemondott hivatalos állásától.

A hivatalos lap mai száma hozza, hogy ő felsége saját kérelmére buzgó és sikeres szolgálata elismerése mellett felmentí Jósikát állásától.

Új napilap.

Budapest, május 30.

Június 17-én új politikai napilap indul Budapesten. Címe „Nemzeti újság“ szerkesztője G ünther Antal.

Az új lap a nemzeti párt programját fogja szolgálni.

Oláh lázongás.

Nagy-Enyed, máj. 30.

Az oláhokok fenyegető magatartása miatt ide ma Nagy-Szabenzől egy század huszár érkezett. A magyar lakosság között általános izgalom van.

Marosujvár, máj. 30.

Ide tegnap egy század katonaság érkezett. Az oláhok titkon gyűléseket tartanak és fenyegetőznek.

Gyulafehérvár, máj. 30.

Gyulafehérvár környékén több köz-ség katonaságot kért, mivel az oláhok féktelenkedése és fenyegető magatartása rettegésbe ejtette a csekély számú magyar lakosságot.

Kormányválság Szófiában.

Budapest, május 30.

Bulgáriában a helyzet válságos, Szófiában Stambulov az egész kormányral beada a lemondását.

Hir szerint Stambulov és a fejedelem közt régebben felmerült differenciák okozták a válságot.

Ferdinánd a lemondást ma elfogadta, állítólag Grekow külügyminisztert bizza meg a kabinet alakításával.

Merénylet a czár ellen.

Budapest május 30.

A czár ellen tervezett, de felfedezett merényletet vagy sztozenszki hadgyakorlat-nál vagy az orosz trónörökös esküvője alkalmával Péterváron akarták végrehajtani.

Felölös szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segéd-szerkesztő és kiadó lap-tulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

H I R D E T É S E K.

Sz. 178 - 1894. vgh.

513 (1-1)

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagy-szebeni kir. törvényszék 1894. évi 827. polg. számú végzése következtében Dr. Russu Octáv ügyvéd által képviselt „Albina” hitelintézet javára Ajtai Gábor, Páscu Kosztin, Ajtai Ferencz mező-ujlaki lakosok ellen 119 frt s jár erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1043 frtra becsült szarvasmarha, sertés, szekér és ekéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tekei kir. járásbíró 946 - 1894. számú végzése folytán 119 frt tőke követelés, ennek 1893. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 58 frt 23 krban bíróság már megállapított költségek erejéig, Mező-Ujlakon, a község házában leendő eszközzésére 1894. évi Junius hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tekén, 1894. évi május hó 26. napján.

BURG GUSZTÁV,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 172 - 1894. vgh.

514. (1-1)

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagy-szebeni kir. törvényszék 1894. évi 1726 polg. számú végzése következtében Dr. Russu Octáv ügyvéd által képviselt „Albina” hitelintézet javára Hábor Alexandru, Iliovics Záhárin és Hábor Jéon mező-szt.-mihálytelkei lakosok ellen 182 frt 05 kr. s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 750 frtra becsült szarvasmarhából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tekei kir. járásbíró 970 - 1894. számú végzése folytán 182 frt 05 kr. tőke követelés, ennek 1894. évi február hó 8-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 86 krban bíróság már megállapított költségek erejéig, Mező-Szt.-Mihálytelkén, a község házában leendő eszközzésére 1894. évi Junius hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tekén, 1894. évi május hó 26. napján

BURG GUSZTÁV,
kir. bírósági végrehajtó.

Egy vidéki közjegyzőnél
jó írásu, feddhetlen jellemű egyén
állandó alkalmazást talál.

Nyugdíjas tisztviselők előnyben részesülnek.

Havi fizetés 60 korona.

Czim a kiadó-hivatalban.

512. (2-3)

Nagy jövedelmet

szerezhet magának

egy helyben lakó megbízható egyén,

ki egy egész Európában páratlanul álló

budapesti irodalmi vállalat képviselőt

elvéllalni hajlandó.

Czim a kiadó-hivatalban.

511. (2-3)

Uj! Az „Excelsior Hungaria” Uj!

szabadalmazott

Peronospora fecskendő,

ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő szőlők, fák stb. megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szétszedhető. Gummi tömítése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. — Ára 18 frt

Ásványi-féle szabadalmazott arankairtó gereblye,

Magyarország több hírneves gazdája által elismerő levéllel megdicsérve.

Egyszerű kezelése által rövid idő alatt az aranka a lóher és luczernás földekről gyökeresen kiirtható. — Ára 16 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISSERNŐ vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FÖTÉR.

A „Hungaria” műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban.

Uj! Árappal ingyen és bérmentve szolgálók. Uj!

418. (11-x)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvárt, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiallításán érdemekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.	A szolnokdoboka-megyei gazdasági egylet termény-, állat- és iparkiallításán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.	A budapesti országos kiállításon 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.
---	--	--

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készíték továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Steinpenzlik) meszelő- és kender-tisztító-, fedőfestő ecseteket,

fodrász gömbkeféket,

ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség mellett tiszta sertéből.

15. (28-x)

Kívánatra árjegyzéket azonnal küldök.

KÁRPITOK

bel- és külföldi
ajánlja dús választékban

LÉDERER ERNŐ

Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.
Kolozsvár, Bel-Tordautca 11. szám.

Lakások és nyilvános helységek eredeti vázlatok szerint izlés-teszesen berendeztetnek és minden azokkal egybekötött díszítési munkák 371. (20-21.) jótállás mellett elvállaltatnak.

Tisztán kölesűnös. — Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja 907 millió frank.

„THE MUTUAL”
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít emberéletet
legkülönbözőbb és
legelőnyösebb
módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az 428. (13-x)

Erdélyi aligazgatóság
Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Kolozsvárt, a bornyumáli hegyben,
a 24. szám alatti

3 szoba, konyha, kamara, pincz

7 öles üveges veranda, szivattyus kut vízvezetékkel ellátott.

1501 □ öl területű, 400 nemes gyümölcs és szőlő beültetett telek, családi körülmények miatt szabad kezes eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal, belmagyar-utca 22. szám alatt.
503. (1-2)

!! Tetemesen leszállított árak !!

Mivel társas cégünk feloszlása egész sürgőssé vált, kénytelenek vagyunk a dusan felszerelt

Vászon-, Fehérnemű-, Asztal- és Szőnyeg-raktárunkat

hatósági engedélyezés mellett tetemesen leszállított áron **végkiárulni.**

Midőn a n. é. közönségnek e rendkívüli alkalmat szíves figyelmébe ajánljuk, kérjük egyuttal a t. adósainkat, hogy a nálunk levő tartozásaikat a legrövidebb idő alatt, a kellemetlenségek kikerülése végett kiegyenlítseni szveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:
485. (18-x)
GÁMENTZY M. és FÖGEL.

Kezdező alkalom menyasszonyi kelengyék bevásárlására.

Egy nagy üveg 10 kr.

A székelőföld legszénasavdusabb, legkellemesebb ízű és legcsöbbs savanyuvize a

„BAROSS FORRÁS”

kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál. Gazdag szénsav tartalmánál fogva a bornak ízét kellemessé teszi és színét nem változtatja, miért is a vendéglős uraknak „Spritzer” gyanánt különösen ajánlatik.

Ujabb orvosi bizonylatok a „Baross”-forrásról:

Az erdővidéki „Baross”-forrás név alatt ujabban forgalomba hozott ásványvíz egyike hazánk legtöbb szabad szénsavat tartalmazó forrás természetű. A víz tiszta, átlátszó üledék és mellék íz nélkül való, igen kellemes és élvezeti, járványos időben kitűnő étrendi ital. Gyógyhatása a légutak és tüdő torma, de különösen a húgyszervek idült hurutos bántalmainál érvényesül. A v. töltése, dugaszolása és kiállítása tiszta, czélszerű, kifogástalan.

Kolozsvárt, 1893. ápril hó 10.

Dr. Purjesz Zsigmond s. k.,
egyetemi tanár.

A „Baross”-forrást stb. kellemes, üdítő s kiváló gyógyhatású ásványvíznek tartja.

Kolozsvárt, 1892. július hó 15.

Dr. Fabinyi Rudolf s. k.,
a kir. tud. egyetem vegytani intézetének igazgatója.

A „Baross”-forrás savanyuvizet kellemes, izgató hatásánál fogva a legé és emésztő szervek és a húgyhólyag hurutos bántalmainál kitűnő eredményt nyújt. Izgatottságot, vértóbulást nem okoz. Igen gazdag szabad szénsav és gazdag vastartalma miatt tisztán vagy borral keverve rendkívül kellemes, üdítő savanyuvíz. A víznek külső kiállítása, dugaszolása teljesen megfelel a mai kor kívánalmainak; a forrás és kezelés tisztaságáról különben a nyár folyamán mélyesen is meggyőződtem.

Kolozsvárt, 1892. december 21.

380. (12-30)
Dr. Nappendruck Kálmán s. k.,
városi orvos.

Járványok s főleg Kolera veszély idején kitűnő préservatívum.

Kizárólagos raktár:

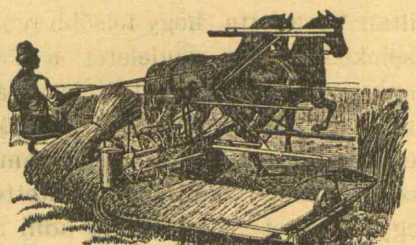
Kónya Sándor fő- és fiók-üzletében.

MAGYAR
MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST,
Alkotmány-utca 31.

ADRIANCE PLATT & Co
new-yorki gépgyárosok
kizárólagos
képviselőisége

Fúkaszaló-, Marokrakó-, Arató- és Kéveköto arató gépeire.
Kitűnő magyar bizonyítványok.
Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. klgrként. Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR” permetező, szabad csomagloással 21 frt. „RÉZGÁLICZ” 26 frt mmászként.